

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Jihlava

Inspekční zpráva

Pedagogicko-psychologická poradna Třebíč

Adresa: Vltavínská 1289, 674 01 Třebíč

Identifikátor pedagogicko-psychologické poradny: 600 034 577

Zřizovatel: ŠÚ Třebíč, Otmarova 3, 674 01 Třebíč

Školský úřad Třebíč, Otmarova 3, 674 01 Třebíč

Termín konání orientační inspekce: 1., 2. a 3. listopad 2000

Čj.	132 530/00-10125
Signatura	ok3su201

CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Pedagogicko-psychologická poradna (dále PPP) je školské zařízení poskytující služby pedagogicko-psychologického a výchovného poradenství dětem a mladistvým od tří let věku do ukončení středoškolského vzdělání. Oblast působení pedagogicko-psychologické poradny tvoří okres Třebíč. V tomto okrese se nacházejí vesnice s velmi nevýhodným spojením hromadnými dopravními prostředky, což komplikuje možnosti dojíždění do Třebíče pro klienty ze vzdálenějších míst okresu.

HODNOCENÍ ČINNOSTI PEDAGOGICKO-PSYCHOLOGICKÉ PORADNY

Podmínky činnosti

Základní pracoviště pedagogicko-psychologické poradny je umístěno v budově bývalé polikliniky v Třebíči. Je snadno dostupné hromadnou dopravou. Přístup je usnadněn i tělesně postiženým klientům, protože v budově je výtah. Poradna zřídila elokovaná pracoviště v Moravských Budějovicích a Náměšti nad Oslavou. Tímto naplnila svou snahu co nejvíce přiblížit poradenské služby klientům a školám ze vzdálenějších obcí okresu.

Na trebičském pracovišti poskytují své služby klientům tři psychologové a dvě speciální pedagožky. Na základě dohod o pracovní činnosti zde působí další dvě speciální pedagožky se zkráceným pracovním úvazkem. Kromě těchto odborných pracovníků zajišťují provoz PPP hospodářka a sociální pracovnice.

Na pracovišti v Moravských Budějovicích působí psycholog, speciální pedagožka a sociální pracovnice, v Náměšti nad Oslavou pak dvě psychologičky, speciální pedagožka a pedagožka. Celkem má školské zařízení obsazeno pět přepočtených úvazků psychologů a 3,55 přepočtených úvazků speciálních pedagogů. Na jednoho odborného pracovníka tak připadá přibližně 2 763 potenciálních klientů. Všichni odborní pracovníci jsou plně odborně způsobilí.

Tabulka: počet škol a počty žáků v obvodu působnosti PPP

Druh školy	MŠ	ZŠ	ZvŠ	Jiná SpŠ	SOŠ	G	SOU, U	OU, PŠ	Jiné	Celkem
Počet škol	91	66	5	1	8	3	5	2	1	182
Počet žáků	3666	13840	351	11	1746	992	2228	41	115	22990

Pedagogicko-psychologická poradna má pro svou činnost vytvořeny velmi dobré prostorové i materiální podmínky. Každý pracovník má standardně vybavenou pracovnu, v současné době se připravuje dovybavení velké místnosti vhodné pro skupinovou práci na trebičském pracovišti. K dispozici je dostatečná zásoba diagnostických testů a dotazníků včetně jejich spotřebních částí. Poradna má vytvořeny optimální podmínky k dodržování psychohygienických zásad, a to jak ve vztahu ke klientům, tak k zaměstnancům.

Pedagogicko-psychologická poradna má pro svou činnost vytvořeny velmi dobré podmínky.

Diagnostická činnost

Odborní pracovníci pedagogicko-psychologické poradny provádějí psychologickou a speciálně-pedagogickou diagnostiku ke zjištění příčin výukových a výchovných problémů

dětí a mladistvých za využití standardizovaných testových metod. Psychologové jsou absolventy výcviků v administraci, vyhodnocení a interpretaci projektivních metod, jako jsou Lüscherův barvový test, Ostrov rodiny, ale i rozbor písma a různé kresebné techniky. Speciální pedagogové využívají především Novákovy baterie testů k diagnostice vývojových poruch učení.

Z poradenských záznamů klientů lze jen obtížně zjistit, které metody a techniky byly při vyšetření použity a jakých výsledků dítě dosáhlo. Poradenské záznamy jsou velmi nepřehledné a většinou neobsahují záznamové archy, anamnestické dotazníky ani protokoly o vyšetření. K jednotlivým vyšetřením jsou často založeny pouze kopie zpráv obsahující stručné anamnestické údaje a popis chování dítěte během vyšetření bez uvedení použitých metod a technik. Závěr zprávy tvoří diagnóza a doporučení pro další práci s dítětem. Ne vždy lze z materiálů založených v poradenském záznamu klienta zjistit, s jakým konkrétním problémem bylo dítě do poradny odesláno. V případě opakované návštěvy klienta po delší době nebo jeho převzetí do péče jiným odborným pracovníkem jsou záznamy z předchozích vyšetření téměř nepoužitelné.

Úroveň diagnostické činnosti a její kontinuitu hodnotí Česká školní inspekce pro neúplnost poradenských záznamů jako pouze vyhovující.

Intervenční činnost

Jak vyplývá z ambulantních knih, které vede v pedagogicko-psychologické poradně každý odborný pracovník samostatně, nekončí péče o klienta prostým stanovením diagnózy. Po vyhodnocení výsledků vyšetření jsou jeho závěry konzultovány se zákonnými zástupci, kteří dítě do poradny přivedli. Jsou seznámeni s prognózou dalšího vývoje dítěte a vhodnými výchovnými přístupy. Nejpozději do týdne od vyšetření je vyhotovena písemná zpráva. Ta je se souhlasem rodičů odeslána dalším subjektům – škole, pediatrovi a podobně.

Po dohodě s rodiči následují další intervence ve prospěch dětského klienta. Poradna doporučuje další péči dětem, které byly diagnostikovány jako nezralé pro zahájení školní docházky. Kromě doporučení odkladu školní docházky realizují speciální pedagogové v indikovaných případech nácvik grafomotorických dovedností, například metodou Dobrého startu, provádějí rovněž logopedické vedení dětí s vývojovými vadami výslovnosti.

Děti, u nichž byly diagnostikovány vývojové poruchy učení, mohou být podle závažnosti poruchy buď individuálně integrovány do běžných tříd a pouze zohledňovány při klasifikaci nebo zařazeny do nápravných kroužků ve školách – pak PPP doplňuje zprávu z vyšetření náležitostmi podle metodického pokynu MŠMT čj. 23 472/92-21 k zajištění péče o děti se specifickými vývojovými poruchami učení v základních školách. Je-li vývojová porucha učení závažnější, mohou být děti se souhlasem rodičů zařazeny do některé ze sedmi specializovaných tříd, které jsou zřízeny ve třech základních školách. V indikovaných případech jsou děti s vývojovými poruchami učení zařazeny do dlouhodobé nápravné péče, kterou realizují speciální pedagogové PPP. Ti jsou odborně připraveni k vedení náprav závažných grafomotorických obtíží, vedení klientů s dílčím oslabením výkonu, provádějí program pro rozvoj pozornosti pro děti s lehkou mozkovou dysfunkcí (KUPOZ) či program pro rozvoj hrubé a jemné motoriky u dětí s lehkou mozkovou dysfunkcí (KUMOT).

Psychologové dlouhodobě vedou klienty především individuálně za využití relaxačních a imaginativních technik, hypnoterapie, ale i arteterapie, muzikoterapie a jógy. Provádějí rodinnou terapii v případech poruch vztahů a komunikace v rodině i skupinovou terapii.

Odborní pracovníci pedagogicko-psychologické poradny jsou absolventy mnoha seminářů a výcviků, takže jsou oprávněni poskytovat a ve prospěch svých klientů také poskytují pomoc prostřednictvím širokého rejstříků reedukačních a terapeutických metod. Intervenční činnost pedagogicko-psychologické poradny je na velmi dobré úrovni.

Spolupráce se školami

Odborní pracovníci metodicky vedou učitelky specializovaných tříd, kam docházejí také na metodické dohlídky. V rámci těchto návštěv škol s učitelkami konzultují nejvhodnější výchovné přístupy ke konkrétním dětem. Speciální pedagogové jsou rovněž konzultanty individuálních vzdělávacích plánů pro individuálně integrované žáky s vývojovými poruchami učení a chování. Pracovníci z elokovaného pracoviště PPP v Moravských Budějovicích provádějí v základních školách depistáž dětí s vývojovými poruchami učení.

Vyšetření profesní orientace žáků devátých tříd provádí pedagogicko-psychologická poradna až na výjimky pouze u dlouhodobě vedených klientů.

Přiblížení služeb pedagogicko-psychologického poradenství školám a učitelům se poradna snažila vyřešit zřízením elokovaných pracovišť. Jednotlivé školy okresu nejsou přiděleny do péče konkrétním pracovníkům poradny, kteří by s nimi i byli v intenzivnějším styku. Návštěvy odborných pracovníků PPP ve školách jsou spíše výjimečné, avšak je-li poradna o takovou návštěvu požádána, podle možností se snaží vyhovět. Pro učitele škol jsou organizovány a realizovány přednášky a konzultace jednotlivých případů a také hospitace ve výuce.

Rezervy jsou v metodickém vedení výchovných poradců. PPP jejich setkání neorganizuje a v poslední době není zvána ani na schůzky výchovných poradců svolávané školským úřadem.

Poradna je v poměrně úzkém styku se školami, rezervy jsou v metodické práci s výchovnými poradci. Česká školní inspekce hodnotí tuto oblast činnosti školského zařízení jako dobrou.

Primární prevence sociálně-patologických jevů

V obvodu působnosti pedagogicko-psychologické poradny působí v oblasti primární prevence sociálně-patologických jevů dětí a mladistvých kontaktní centrum, zřízené třebíčskou Charitou. Psycholožka PPP je členkou okresní protidrogové koordinační komise a komise sociálně-právní ochrany dětí při Okresním úřadu (OkÚ) Třebíč. Pracuje rovněž v poradním sboru pro integraci romské menšiny a dalších etnických skupin při OkÚ Třebíč.

Odborní pracovníci PPP se podílejí na vzdělávání pedagogů, zejména školních metodiků prevence v problematice sociálně-patologických jevů, poskytují metodickou pomoc při zpracovávání minimálních preventivních programů ve školách. Nabízejí i přednášky k dané problematice určené rodičovské veřejnosti a poskytují odbornou poradenskou pomoc při řešení případů zneužívání návykových látek.

Studenty středních škol se daří zapojovat do dlouhodobého programu s peer-prvky. V poslední době začíná PPP realizovat program 5P sloužící k intervencím ve prospěch dětí s vývojovými poruchami chování.

Oblasti primární prevence sociálně-patologických jevů dětí a mladistvých je v poradně věnována potřebná pozornost, její činnost v této oblasti je velmi dobrá.

Hodnocení činnosti pedagogicko-psychologické poradny

Všichni odborní pracovníci školského zařízení jsou plně odborně způsobilí; odbornou kvalifikaci si doplňují účastí na mnoha postgraduálních výcvicích, seminářích a kurzech. Jsou tak připraveni poskytnout svým klientům psychologické a speciálně-pedagogické služby na velmi dobré odborné úrovni. Rezervy jsou ve spolupráci se školami, především v oblasti metodického vedení výchovných poradců. Celkově je činnost pedagogicko-psychologické poradny hodnocena jako dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Projekt rozvoje PPP do roku 2000 je stanoven na základě analýzy podmínek a prostředí, ve kterém se poradna nachází. V současné době není koncepce na další období zpracována, protože není známo, jaká bude koncepce výchovného poradenství v ČR.

Ředitelka poradny ústně deklarovala úkoly výchovného poradenství pro školní rok 2000/2001. Částečně dokladovala participaci odborných pracovníků na stanovení strategických cílů. Splnění priorit v oblasti výchovného poradenství je reálné.

Ucelený systém plánování je v oblasti výchovného poradenství narušen skutečností, že základní cíle uváděné ředitelkou nebyly rozpracovány v krátkodobém plánu. Vedení poradny částečně dokladovalo rozpracování jednotlivých úkolů, podíl a zodpovědnost jednotlivých pracovníků za jejich splnění, avšak bez stanovení termínů splnění. Hlavní úkoly vycházejí z Podkladů pro výroční zprávu komise k poskytování poradenských služeb v okrese Třebíč v roce 1998. Převážně zohledňují současný stav oblasti výchovného poradenství. Tento dokument je v podstatě výčtem dlouhodobých cílů bez stanovení konkrétních kroků k jejich dosažení.

Plánování není pojato jako ucelený systém plánů. Česká školní inspekce hodnotí kvalitu, rozsah a účelnost plánování vzhledem k velikosti a podmínkám pedagogicko-psychologické poradny jako dobrou.

Organizování

Organizační struktura PPP je dána organizačním řádem a umožňuje řízení. Delegované pravomoci jsou adresné, konkrétně vymezené v náplních práce jednotlivých pracovníků. Ředitelka pedagogicko-psychologické poradny, která je právním subjektem, nemá statutárního zástupce. Vnitřní spisový řád nemá jednoznačná pravidla pro přidělování jednacích čísel na odloučených pracovištích. Odeslaným spisům nejsou jednacích čísla přidělována vůbec, jednacích protokolů pro odeslanou poštu slouží pouze jako evidence cenin.

Funkci poradního orgánu ředitelky PPP plní zejména pravidelné měsíční porady. Především na těchto jednáních získávají pracovníci potřebné aktuální informace. Operativní předávání informací a zpětná vazba mezi pracovníky školského zařízení a jeho vedením je na trebičském pracovišti zajištěna každodenním stykem. Poněkud méně efektivní je kontakt mezi pracovištěm v Třebíči a elokovanými pracovišti.

Informace o výsledcích vyšetření a případně o postupu reedukace nebo terapie jsou rodičům sdělovány ústně bezprostředně po ukončení vyšetření nebo sezení. S ústním souhlasem rodičů jsou písemné zprávy z vyšetření postupovány dalším subjektům. Tyto zprávy jsou vypracovávány ve velmi krátkých lhůtách, často týž den, kdy bylo provedeno vyšetření. Spisy

klientů jsou řádně zabezpečeny proti odcizení a zneužití.

Poradna se prezentuje na veřejnosti především svými akreditovanými kurzy reedukace vývojových poruch učení pro učitele, ve školách i u rodičovské veřejnosti jsou velmi dobře hodnoceny screeniny specifických poruch učení prováděné v prvních třídách základních škol. Pozitivně jsou přijímány projekty z oblasti primární prevence sociálně-patologických jevů dětí a mladistvých, především projekt primární protidrogové prevence s peer-prvkem.

Česká školní inspekce hodnotí kvalitu a funkčnost organizačního uspořádání a informačních systémů jako dobrou.

Vedení a motivování pracovníků

V důsledku nejasně stanovených prvků kontroly jsou při vedení a motivování pracovníků používány nástroje operativního řízení. Ředitelka podporuje nové podněty, vytváří optimální podmínky pro uplatnění tvořivosti a iniciativy pracovníků. Nedokladovala vytvoření systému hmotného stimuluování pracovníků a zveřejnění kritérií pro jejich hodnocení. Jasně jsou stanovena pravidla pro předávání poznatků a zkušeností ze vzdělávacích akcí. Zřizovatelem a vedením školského zařízení jsou vytvořeny nadstandardní podmínky pro odborný a kariéerní růst pracovníků. Všichni zájemci mají vytvořen dostatečný prostor k účasti na seminářích, aktivech, výcvicích a dalších vzdělávacích akcích. Zaměstnavatel jim poskytuje pracovní volno s náhradou mzdy a hradí kurzovné, stravné, nocležné i cestovné. Pro začínající pracovníky je stanoven konzultant.

Česká školní inspekce hodnotí systém, rozsah a efektivnost vedení a motivování pracovníků pedagogicko-psychologické poradny jako dobrý.

Kontrolní mechanismy

Ředitelka školského zařízení nemá vypracován plán kontrolní činnosti. Kontrola plnění úkolů výchovného poradenství (diagnostické, reedukační a terapeutické činnosti) PPP je prováděna spíše nahodile především prostřednictvím soustavného kontaktu vedení s pracovníky třebešského pracoviště, v podstatně menší míře je prováděna analýza činnosti pracovníků působících na elokovaných pracovištích v Moravských Budějovicích a Náměšti nad Oslavou. Na pracovních poradách jsou částečně využívány evaluační nástroje pro sledování kvality práce odborných pracovníků. Současná kontrolní činnost má jen minimální vliv na změny stylu práce poradny. Malá pozornost je ze strany vedení poradny věnována úplnosti a kvalitě vedení poradenských záznamů klientů.

Kontrola hospodaření je v kompetenci ředitelky školského zařízení a je pravidelně prováděna ve spolupráci se zřizovatelem.

Česká školní inspekce hodnotí systém, rozsah a účinnost kontrolních mechanismů jako pouze vyhovující.

Hodnocení kvality řízení

Na základě analýzy sledovaných jevů a základních ukazatelů pro hodnocení kvality řízení sledává ČŠI kvalitu řízení pedagogicko-psychologické poradny jako dobrou.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- zřizovací listina ze dne 7. listopadu 1997 (bez čj.)
- dodatek č. 1 ke zřizovací listině čj. 1477/99 ze dne 9. 12. 1999
- dodatek č. 2 ke zřizovací listině čj. 1252/2000 ze dne 25. 8. 2000
- rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení MŠMT čj. 21 212/2000-21 ze dne 26. 7. 2000
- organizační řád
- řád spisové a archivní služby
- projekt rozvoje PPP do roku 2000
- podklady pro výroční zprávu pro poskytování poradenských služeb v okrese Třebíč v roce 1999
- ambulantní knihy
- jednací protokol
- personální dokumentace pracovníků
- poradenské záznamy klientů

ZÁVĚR

Pozitiva

- velmi dobrá úroveň odborné kvalifikovanosti pracovníků
- optimální prostorové a materiální podmínky činnosti poradny
- vynikající podmínky pro rozšiřování odborné kvalifikovanosti pracovníků

Negativa

- neúplné poradenské záznamy klientů
- nedostatečné metodické vedení výchovných poradců
- málo efektivní kontakt mezi základním pracovištěm a elokovanými pracovišti PPP
- není ustanoven statutární zástupce
- nahodilé provádění kontrolní činnosti

Pedagogicko-psychologická poradna má pro svou činnost vytvořeny velmi dobré prostorové i materiální podmínky. Postupně přibližuje své služby školám a klientům především vytvářením elokovaných pracovišť. Rezervy jsou především ve vedení dokumentace PPP a spolupráci s výchovnými poradci škol okresu.

Finanční prostředky přidělované školskému zařízení ze státního rozpočtu prostřednictvím školského úřadu jsou vynakládány ve prospěch zkvalitňování služeb klientům, jejich neekonomické vynakládání nebylo kontrolou zjištěno.

Celkově hodnotí Česká školní inspekce úroveň pedagogicko-psychologické poradny jako dobrou.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Alena Wiesnerová	Wiesnerová
Členka týmu	Mgr. Eva Bekeová	Eva Bekeová

V Olomouci dne 20. listopadu 2000

Datum a podpis ředitelky stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 23. 11. 2000

Razítko

Ředitelka pedagogicko-psychologické poradny

Podpis

PhDr. Miluše Němcová

Němcová

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti a kvality řízení pedagogicko-psychologické poradny dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka pedagogicko-psychologické poradny podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují činnost pedagogicko-psychologické poradny

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Třebíč	2000-12-07	417/2000

Připomínky ředitelky pedagogicko-psychologické poradny

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Nebyly podány připomínky.